

Մ Է Ճ Մ Ո Ւ Ա Յ Ը Հ Ա Վ Ա Տ Ի Ս

ՅԷՈՐՏԻՆՆՅՈՒՆ — ՍԷՆԷ

( 1871 )

ՆՈՒՄԵՐՈ 623

ՆՏԱՎ ԶԻՆՆԻՃՈՒՆ 4

Մէջնուա իւր Բուժանմէ  
Սէնէլ Իր 150 ԳՐԸ  
Աւթը պլէշ 80

ԲԱԼԸ  
ՓԵՏՐՎԱՐ 46

Իւշ պլէշ 45  
Տանէի 20 պէշիւր 40 քարայ

ԱԼԱՏՐԱՆԿԱ  
ՓԵՏՐՎԱՐ 28

ԱՍԻՔԱՆԷ ՓԵՏՐՎԱՐ 46

Մ Ի Լ Ի Յ Է

Պու կրնայէրտէ Բօմա ճանիպին տէն պազը մահալլէրէ խիթապէն վա ըրիտ օլան թահրիրաթ մաալինտէն տիպ օլունսան հավատիսի սահիհէյէ նազարէն, « Բէվէրսուրուս » նիզամը նըն կէրիյէ ալընտըղը, վէ Շարդ էր մէնի Գոթօլիկի բուհպանը հագգըն տա օլան ափօրօսուն, Հասուն էֆէն տի կաթողիկոսուղ մագամընտա գալ մագ շարթիլլէ, տէֆ օլունմաալնա գարար վէրիտիյի մուհագգագ սու րէթտէ իսթիլպար օլունմուշ տուր :

Բէվիշի հալէ նազարէն, աթիտէ պէյան միւթալալար խաթըրա վարիտ օլուպ, պու կիպի պիր հիւքմ թէրէթ թիւպ իթտիրի քի,

Էվլէլա, « Բէվէրսուրուս » նի զամամէսինն միւհիտի հագգիքիսի, անըն մէվգիլի իծրայա գօնուլմաալնա պէպէպի միւթաղիլի Հասուն էֆէն տի օլտուղու, չիւնքի պուհնա թէան նիւտ վէ իսրար իլէ իպգասընա չալըշըլան պիր նիզամըն Հասունուն մէմուրիյէթ տէ գալապիլմէսի խաթըրը իշին, չիմ տի պիրտէն պիրէ լաղվ օլունմաալ, նիզամը մէզպուր ատէթա Հասուն իշին գօնուլմուշ օլտուղու տէմէք տիր :

« Սանիյէն, Բէվէրսուրուս » նիզա մը Բօմանա գալապիտի մէզհէպիյէյէ միւթէալիկ պիր նիզամ օլմայրպ յՀա սուն էֆէնտի թարաֆընտան եափըլ մըշ, եախօտ քէնտի իշին գօնուլմուշ պիր չէյ օլտուղունտան, հէր նէ գատար նիզամը մէզքիւր նամընա ափօրօղլար կէթիրտիրիլմիշ, վէ պէյն էլ միլլէթ վէ քիլիսէ պուհնա ֆէնա լըղլարա սէպէպիլլէթ վէրիլմիշ իսէտէ, պէօլլէ տիննէ պիր էպապա միւպթէնի

օլմայան պիր նիզամըն կէրի ալընմաալ, եալընըղ Հասուն էֆէնտինն ախլազը ֆասիտէ վէ հիլլէքեարանէսինն իս պաթ իթմէքտէն պաշգա պիր չէյէ տէլալէթ իթմէյիպ, խուտուսա քի Հասուն էֆէնտի, գապիլի թէպտիլ ու թաղեիր վէ ֆէսիսի միւլմիլն օլ տուղու վէճհ իլէ զահիր օլան պիր նի զամա, տին ու մէզհէպին գալապիտի էսասիլէսի կիպի, ճէնապը բէրվէր տիկեարըն մուգատտէս վէ միւշէրրէֆ իսմի հագգընա, վէ հագգէթի Բէթրօ վէ Բապիօ հէվարիունլար նամընա շարթ լար վէ եէմինլէր իտէրէք, իթաաթ իտէճէյինն, ինճիլի չէրիֆ իւզէրինէ պէյան վէ թէէմին իթմիշ, վէ թահ րիրէն տախի շու մաալլէրտէ րէսմէն թէպիլլաթլար իծրա իթմիշ, վէ ալէ մի ալտատըպ, նիզամը մէզքիւրու տին գալիտէսի մագամընտա նէշը իտէրէք, անը գապուլ իթմէյէնլէր, վէ եա տօղ րուտան վէ եախօտ տօլայըտան պիր հարֆընը վէ պիր լուզէթիլնի պիլլէ ին քեար իտէնլէր, « մէզհէպտէն չըգմըշ տըր, վէ Գաթօլիք տէյիլլէր աիր, » տէյու իլան իլլէմիշ օլտուղու հալտէ, աթըրք քէնտիսինն միլլէթ ալէյհինէ իքիտէ պիրտէ աղվ իթտիլի օլ « հե րետիկուս վէ հերճուսաճող, վէ Արիո սական վէ Մակեդոնական, վէ Նես տորական վէ Եւտիքական վէ Յան սենեան » իսմէրի տախի քէնտիսինն վէրիլմէյէ չայեան օլմայրպ, պիլ ճիւմ լէ ալէմ վէ պիլթիւն քիլիսէլէր, վէ քեաֆֆէյի էհլի ինսաֆ վէ մահիպի քիթապ ինտինտէ նէ աղիմ գապա հաթ էսհապընտան ատտ օլունմաալ լաղըմ կէլէճէյի աշիքեար տըր : Պու մագուլէ էսհապը թէօհմէթ պրըճա հիւքմիւ իլամ իլէ մահքիւմ օլմագըղ զա աալա միւհթաճ օլմայրպ, քէնտի ֆիլիլլէրի իլէ քիֆայէթ իտէճէք տէ

րէճէտէ միւթթէհիւմ վէ մահքիւմ տուրլար :

Սալիսէն, Շարդ էրմէնի Գաթօլիլի րէհապին վէ րէսգոպուլարընա օգու նան ափօրօսուն տէֆի, անլէրճէ գա թան պիր էսէրի ինայէթ վէ իհսան, վէ նէ տէ քէնտիլէրիննէ պիր թարգիյէ օլմայրպ, զիրա քի « րէվէրսուրու սուն » կէրիյէ ալընմաալ իլէ չիմտի կիւ նէշ կիպի աշիքեար օլտուղու իւղրէ, օլ նիզամը գապուլ իթմէյէնլէր հագ գընտա օլան վահի ափօրօսուն ղըր րէճէ հիւքմ վէ թէյիլի օլամատըղ տան պաշգա, պէօլլէ վահի վէ հագ սըղ եէրտէ, վէ էօթէքիլնի պէրիքի նին հուգուգու իսթալի մագսէտիննէ մէպնի քիլիսէնին հիւքիլմէթի բու հանիյէ վէ մագպուլէսինն սուի իս թիմալա ճիւրաթ իտէնլէր, պէր վէճհի հագգանիլլէթ վէ ումուլ քիլիսէ գա նունուննա ափօրօսուլ վէ մէնֆուրու ալէմ սայըլմագ, վէ պու ճիհէթլէ ասըլ Հասուն էֆէնտի չիմտի սահիհէն քէն տի ֆիլիլ իլէ ափօրօս թահթընտա պուլունմագ լաղըմ կէլիլ :

Բապիէն, Հասուն էֆէնտինն գա տիմտէն պէրու սալիք օլտուղու մէս լէք, լաթիլիլլէք վէ « րէվէրսուրուս » եօլու օլուպ, վէ միւհէրրէպ օլան ախլազը իգթիղասընա օթուղ սէնէ տէն պէրու բուհպան վէ ալամ պիլ ճիւմլէ միլլէթի իլալ վէ բէրիլան վէ տալիմա պիրէր վէսիլլէյէ իսթինատէն ալթ իւսթ իտիպ, զաթէն հէր քէսին միւհաֆէրէթիլնի ճէլպ իթմիշ իքէն պու տէֆա տին ու մէզհէպտէն տա խի պիպէհրէ օլտուղունու, վէ շարթ վէ եէմինլէր ահքեամընըն քէնտի ին ինտինտէ հիւ պիր հիւքմ վէ թէյիլի օլմատըղընը, վէ իսթէտիլի կիպի վագ թուհալ իգթիղասընա կէօրէ հէր թաթաֆա տէօնէպիլի օլտուղունա :

պէր վեճհի մէջընդ հասարակ իրարմէջ տէն սօղորա, արթնող անա տէյիլ րէ- յիսի րուհանի, եւ իլլա պիւր տին- տար խրիսթիոյն մագամընտա պիւլէ րայէթ վէ իթիպար իթմէք հիչ պիւր էհիլ ինսաֆ վէ իմանըն վիճտանընա էլ վէրէմէյէճէյի աշիքեար տըր:

Խամիսէն, Միլլէթին գատիմտէն պէրու Հասուն էֆէնտի իլէ տավասը, քէնտի քիլիսէսինն ուսուլ ու ատաթ վէ իմթիյաղաթը գատիմէ վէ մու- գատտէսէսինի վիգայէ իթմէքաէն ի- պարէթ օլուպ, հաթթա «ըէվէրսու- րուս» ու տաթի պու սէպէպէ մէպնի գապուլ իթմէյիպ, էսկի ուսուլու քի- լիսէսինտէն չայրըմագ իսթմէտիյի հալտէ, չիմտի Հասուն էֆէնտի կիպի «ըէվէրսուրուսուն վէ մամալիքի Շար- գիլէտէ Լաթիկիլին միւէսսէս վէ միւ- էլլիֆի օլան պիւր զաթէ պունտան պէօլէ վէճհէն մինէլ վիճուհ էմնիյէթ վէ իթիպար միւմքին վէ ճայիզ օլա- մայաճաղը:

Սըրթէն, Սըրֆ պիւր էֆքեարը միսուսէյի վէ քէնտի մէնաֆիի զա- թիլէսինի թէրվիճ իչին, կէօնակէօն ֆէնալըզլարըն էսպապընը միւթէզա- մին օլան «ըէվէրսուրուս» կիպի պիւր մահուտ իրաւամէսին իհտաս վէ ի- ճատը, վէ միլլէթն սուրէթի գապուլ վէ իճրասը զըմնտա, տէվէթնէ պունճա զայլէ, վէ միւլքիլաթ վէմա- զարրաթ հասըլ իթտիւրմէքիլին, վէ հայաթը մանէվիյէմիզ գապիլինտէն օ- լան Շարգ քիլիսէսինն էօթէտէն պէ- րու հայիզ օլուղու հուգուգ վէ իմ- թիյաղաթ, վէ գատը ու հասիյէթինի էսասէն վէ միւթէֆէրիլէն մահվ վէ նապէտիտ իթմէք իչին, սարֆ օլու- նան պու գատար իգտամաթ վէ թէ- շէպպիլուսաթըն, վէ պէյնէլ միլլէթ պունճա գիլ ու գալ վէ մարաղա, վէ նիֆագ վէ չիգագ, վէ հատտ ու հի- սապա կէլմէզ զարար վէ զիյանա, վէ ասայիլի ումուսինն իլլալ վէ թէպա- ալը ասարգայը Սալթանաթը սէնիյէ- նին բէք ֆէնա սուրէթէրտէ պիհու- զուրուղունա սէպէպիյէթ վէրիլալի- նին քիլլիյէն մանասըզ վէ ֆիզուլի եէրէ վիւզու պուլմուշ օլուղու:

Չիմտի, պու գատար սալըսըզլըզ- լարը պիլա բէրվա իրթիքեալ իտիպ, պունճա ֆէնալըզլարա հագիգէթէն

սէպէպիյէթ վէրէն վէ միւտտէթի մէ- տիտէտէն պէրու միւթէմատիէն թուլթուղու թալը ու հարէքէթէ- նէ մագուլէ ատամ իտուկի էնվայի տէլայիլ իլէ իսպաթ վէ թէպէյիւն իտէն, վէ պու խուսուս տին ու իման, վէ տէվէթ վէ միլլէթ հուգուգունու, վէ պու կիպի մուգատտէս իսմ ու վա- զիֆէլէրի ասլա կէօղէթմէյիպ, անլէ- րին հագգ ու հիւքմիւնիւ հէր վէճհ իլէ իպթալ վէ քէնտի ինտինտէ ատէ- թա պիւր էյլէնէ մագամընտա գուլ- լանմայա միւթէճասըր վէ մէլուֆ պու- լունան, վէ իսլահը նէֆսինէ հիչ պիւր վէճհ չարէ գալմամը օլուղու կիւն կիպի զահիր վէ նիւմայան օլան պիւր մէմուրուն, հէր նէ չարթ վէ թէէմի- նաթա մէպնի օլուր իսէ օլուն, պէ- թէքար իպգայի մէմուրիյէթի, պա- լատէ մուլթասարէն պէյան օլունան ֆէնալըզլարըն էսասէն վէ միւթէֆէր- րիյէն իպգասը վէ տէվամը վէ հաթթա գաթէնտէր գաթ թէղայիլտի տիմէք օլուղունտան, պու կիպի պիւր մէ- մուրուն միլլէթիմիզ իչինտէն, վէ զա- թէն պաղէն հիլլէ վէ տէսիսէ, վէ պաղէն էօրֆ վէ ճէպը վէ հաղսըզլըզ- սայէսինտէ զապթընա կէչիլմիշ օլուղու իրյասէթտէն թարտ վէ տէֆ օ- լունմասը հէր գանուս վէ նիգամ վէ էմրի հագգանիյէթ մուվաֆըզ օլ- տուղու աշիքեար տըր:

Իլթէ պու մուհագգագ սէպէպ- լէրէ պինայէն Հասուն էֆէնտի կէրէք իչիմիզտէն վէ կէրէք Շարգ քիլիսէսի տայիլէսինտէն թարտ պիլլէ անըն նամը իլէ իճրայի մէմուրիյէթ հագ- գընտան սագըթ օլուղու Արթըզ պուն- տան պէօլլէ քէնտի վիւճուտի պիլլիմ իչին եայընըզ պիւր իսմ վէ զիք օլուպ, անճագ թէվարիլի միլլէթտէ քէնտի էմալլէրի սըրասընտա պիւր սիյահ նոգթա իլէ եատ վէ թիզքեար օլու- նապիլէճէք տիւ . . . : Հէզարան հաթթ:

«Մարգ ի պատուի էր, եւ ոչ իմացալ» եւն:

#### ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԵՆԷՎԻՑԷ

Չարչափապ կիննիւ Ազիլիյէ գուլմանեասընըն մէնիսի, տէվէթ

լու Գապուլի բաշա հաղրէթէրինն իրյասէթի թահլընտա իճիմա իտիպ, նիգամնամէնն պաղը պէնտէրի իւ- զէրինէ միւղաքէրէ իճրա օլունուպ, հիւքիւմէթի Սէնիյէնն վէ գուլման- եանըն խօշնուտիյէթինի մուճիպ սու- րէթտէ գարար վէրիլմիշ տիւ:

— Տէվէթի Ալիյէնն բէսֆի զա- զէթասը պուլունան թագվիմի վագա- յի, 4 իւնճիւ օրտույի հիւմայուն ի- գամէթկեհաճը օլան էրզրուտա, տէվէթլու Սէրասքէր բաշա հաղրէթ- լէրինն էմրի իւղրէ պիւր մէքթէպի հարպիլէ թէէսիս վէ քիւլատ օլուն- մուշ օլուղու կիպի, վիլայէթի մէզ- քիւրէտէ սայիթ եէնիտէն 8 թանէ իւլտիյէ մէքթէպի աչըլաճալընտան, 3 իւ Տիւարպէքիւրտէ վէ 3 իւ Սիվազ վէ 2 սի տաթի թրապուղօնտա թէէ- սիս օլունաճալընը, վէ վալիլէր թա- րաֆընտան մէքեաթիպի մէզքիւրէտէ գանուսլար վագ իտիլէճէյինի պէյան իլլէմիշ տիւ:

— Զէվրա զազէթասընտա օղուն- տուղունա կէօրէ, պու սէնէ նէ Պաղ- տատտա վէ նէ տաթի հուտուտու Օսմանիյէյէ եագըն պուլունան իրան սանճագլարընտա գօլէրա իլլէթի զու- հուր իթմէմիշ տիւ:

— Բուսի շուպաթըն 6 ընճը բէր- շէմպէ կիւնիւ կիճէ սաաթ 8 սուլա- րընտա Գար—Հիսար սանճալընտա եէնիտէն խաֆիֆ պիւր հարէքէթի արզ վուգու պուլմուշ խէտէ, պու եիւզտէն օլան խասարաթ բէք ճիւզի տիւ:

— Սիւէյիլ պօղալընըն իլթիւրա- սը իչին Մըսըրա վասըլ օլան տիւգ տը Սաթըրլէնտ իլէ սըր Հէլլի Պուլ- վըր, Սթանպուլա կէլէճէլէրի իչիտիւ- միշ տիւ:

— Պէյօղլու տայիլէ մէնիսի թա- րաֆընտան վէրիլէն պիւր հիւքմի գա- րար իւղէրէ, կէտիքսիզ օլան գաս- սապլար սալախանէլէրինտէ, սըղըր վէ գօյուն քէմէյէճէքէր, թաքի հիւ- քիւմէթ քէնտիլէրինէ պիւր եէր կէօս- թէրիլ իսէ, լաքին կէտիքիլ օլան գասսապլարա կէլիւճէ, օլպապտէ հէ- նուզ պիւր գարար վէրիլմէմիշ տիւ:

— Պաղտատ վալիսի տէվէթլու Միտհատ բաշա հաղրէթէրինն իգ- տամաթը սայէսինտէ Ֆիւրտու (Եւի-

րատ) չայրնտա վարորդ Եօլնուղու ինքն օլունմագ իչին, մէզքիւր չայա պիր վարորդ էնտիրիլիպ, ինքայի զիւնէթ օլունուղունու պիւտիրտիք: Պուտէֆա Գուրիէյէ Հալէպտէն Եաղըլտըղընա կէօրէ, վարորու մէզպուր, Մէզքաղիւ նամ մահէլլէ գատար վաւըլ օլունպ, բաշայի միւշարիլէյհին իշ պու թէլէպպիւսիւ մուվաֆֆագիլլէթ պուլուպ, նիզամընտա Եօլնուղու պաշանմագ օլունրա, իսկէնտէրունտան պահրի Հաղէղէ (Կասպից ծով) գատար պիր էմին թարիգ աշըլմըլ օլանագ տըր:

Իսկէնտէրունտէն Հալէպէ օլանարապա Եօլնու բէք աղըր Եաղըլմագտա օլունուղունտան, տէվլէթլու Միտհատ բաշա հաղըթթէրին, իշ պու թասապիւրուն սէրիան ինքաւ իչին պու արապա Եօլնուն պիր ան էվլէլ պիթմէսինէ տախի չալըմագտա օլունուղու աղնաշըլմըլ տըր:

Տօղըրունտ տէվլէթլու Միտհատ բաշա հաղըթթէրին իշ պու թէլէպպիւսի զայէթ մէտհ ու սիթայիլէ չայան տըր:

— Պու տէֆա թրիէսթէտէն վիւրուտ իտէն բօսթա վարօրու, Տէվլէթի Սիլլէ թարաֆընտան Վիէննայա սիբարըլ օլունան միթրայէօղլէրտէն պիր պաթարեասընը կէթիւրիլ տիր:

— Շիրքէթի խայրիլէ գուլման Եասը թարաֆընտան Լօնտրայա սիբարըլ օլունան վարօրարտան իքի գըթասը Եաղընտա վիւրուտ իտէնէյիտէն, իշ պու վարօրարտա տախի Պօղաղ—իլի վարօրարտան իլավէ օլունանագ տըր:

— Գօնեա սանճաղընա թագի Պէք շէհրի գաղասը Եհալիսինտէն հաճի Հիւսէյին Եֆէնարինին մէքէպի հէր պիր աղասը միւքէմէլ օլունուղու հալտէ, իքի պաշըլ էօղլիլ պիր Եալրու սօղըրմուշ օլունուղու կիպի, Նիյտէ սանճաղընտա Սիլի պէյ մահէլլէսի սաքիլլէրինտէն Սիլան օղլու Հիւսէյին աղանըն օն իքի Եաշընտա օլան գըղըլ պիր չօնուգ տօղըրուպ, պաշը օն օգգալըգ պիր գարբուղ շէքիլնտէ վէ կէօղլէրի իսէ, զայէթ պէօյիւք վէ աղայի սայիրէսի թըլ—Եաշընտա չօնուգ կիպի քիւլիւք օլունպ, Եաշըլանտըլ Եա, վիւնուտու պէօյիւմէյիպ,

անճագ պաշը պէօյիւտիւլիւ, վէ սիննինէ կէօրէ, թէքէլլիւմ իտիպ, Եէյիլիլ իշմէյէ միւքթէտիր իսէտէ, վիւնուտու, պաշընը չէքէմէտիլի ճիհէթլէ Եօղարը գալգամայըպ, տայիմա Եաթմագտա օլունուղու մահէլլի զաղէթասընտա օգունմուշ տուր:

— Ֆրանսա մուհաֆաղայի միլլիէ հիւքիւմէթի ճանիպինտէն Սթանպուլտա Տէվլէթի ալլիլէ նէզտինէ սէֆիր թայիլին օլունմուշ օլան Մ. Պօտէն կէշէն բաղար իրթէսի կիւնիւ պուլայա վաւըլ օլունպ, Եէվմի միւվասէլլէթինտէ, տէվլէթլու Սատրաղամ հաղըթթէրինէ կիտիպ, Ֆրանսա խարիճիլլէ վէքիլի Մ. Շօտօրտի թարաֆընտան համիլ օլունուղու իթիմանտամէլէրին թագտիլ իթտիլինտէ, նէզաքէթլէ գապուլ օլունմուշ տուր:

— Վէրսայլտան, Նուվէլ Կաղէթտը Ֆիւրիլիւ նամ զաղէթայա շէօյլէ Եաղըլմըլ տըր:

« Գարիս մուհասէրէսինին իպթիտասընտան պէրու Սլամանլարըն վէրտիլլէրի թէլէֆաթ, շիմոյիլէ գատար իգրար իթմէք իսթէմէտիլլէրինտէն զիյատէ ճէսիմէ տիր, պալուսուս զաղըթանտան, Վէրսայլ վէ ճիվար մահէլլէրին խասթախանէլլէրի, Սլաման մէքուհ վէ խասթալարը իլէ տօլու տուր »:

— Պու Եանտա Ֆրանսա թօրաղընտա պուլունան Սլամանեանըն գուլվիլի սաքէրիլլէսի շու վէճէլլէ ըլվայէթ օլունուղու:

Ճէնէրալ Կօպէնին թահթը գօմանտասընտա պուլունան 1 ինճի օրտու 56 թագուր բիյատէ իլէ 56 պէօլիւք սիւարի սաքէրի վէ 34 թանէ պաթարեատան, վէ բրէնա Ֆրէտէրիք Շարլընըն էմրի թահթընտա օլան 2 ինճի օրտու, 98 թագուր բիյատէ իլէ 136 պէօյիւք վէ 61 պաթարեատան, վէ Բրուսիանըն վէլիի աշտը բրէնսին գօմանտանը թահթընտա օլան 3 ինճի օրտու 129 թագուր վէ վի 56 պէօյիւք վէ 58 պաթարիտան, վէ Սաքսօնեա վէլիի աշտը բրէնսին էմրի գօմանտասընտա օլան վէ Մէօղ օրտուսու թագիլ օլունան 4 ինճի օրտու, 93 թագուր, 60 պէօյիւք վէ 98 պաթարեատան, վէ ճէնէրալ Մանթայիլըն գօմանտասընտա պուլունան

վէ ճէնուպ օրտուսու թէսմիլլէ օլունան 5 ինճի օրտու 118 թագուր, 94 պէօյիւք վէ 91 պաթարեատան իպաթէթ տիր:

Պունլարտան պաշգա, մուխապէրաթ թարիգլէրի վէ շըմէն տը ֆէր վէ սայըրէ իչին 27 թագուր վէ 15 պէօլիւք սաքէր թայիլին իտիլմիլ տիր:

Միւսթահէմ գալէալարըն մուհաֆըղ սաքէրլլէրինին 89 թագուր սաքէրի միլլիլլէ, 24 պէօյիւք վէ 33 պաթարեալարը վար տըր:

Ճէման 615 թագուր, 401 պէօլիւք վէ 290 պաթարիա քի ճէման 780 պին սաքէր տիր:

Թօրլար իչին պալէատէ պէյան օլունան սայրտա, Եալընըլ չարգա թօրլարը օլունպ, մուհասէրէ թօրլարը հիսապըն խարիճինտէ տիր:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

Մատրիա 25 փետր.

Իսկէնտէրիլլէտէ մուգիւմ Սպանիա գօնսօլոսու, տէվլէթի թարաֆընտան ալաղ իլլէտիլի իւլթիմաթումու խըտիլլիլլէթի Մըսրիլլէյէ թագտիլ իլլէտիլի պա թէլէկրաֆ պէյան իլլէմիլ տիր: Խըտիլլիլլէթի միւշարիլլէյհա ճանիպինտէն վէրիլլէն ճէվապ հէնուղ մալիւմ տէյիլ տիր: Պաղը տիւլէլլէ ճէնէպիլլէնին, պու մատտէտէն սօլայը, Խըտիլլիլլէթի Մըսրիլլէ նէզտինէ թէվասուլթ իլլէմիլ օլունուղունու Սպանիանըն ինքարսիալ զաղէթասը պէյան իթմիլ տիր:

Փարիս 25 փետր.

Միւսալէհանամէ մուգապպիլլէլլէրինին գաթիլլէն գարարիլլէր օլունուղու զանըն ումուլի տիր: Թէքիլլէրին հէքսի հէնուղ մալիւմ տէյիլ տիր, լաքին մալիւմ օլան թէքիլլէրէ պագարագ, աղըրճա կէօրիւնիլլէր: Մ. Պիզմարգ թէքիլլէրինին հիշ թատիլ իթմէյօր: Բրուսիանըն թէքիլլէրի բաղար կիւնիւ մէպուսանը միլլէթ մէքիսինէ հալալէ օլունաճաղընտան, տէր հալ գուրպ թահթընա վաղ օլունաճաղը մէմուլ տուր:

Պօրտօ 26 փետրվար.

Նէ միւսալէհանամէնին մուգապպիլլէ



— Շուկայի 16 թարիխէ Գորէս, բոնտանս Օթրիշին զազէթասընտա շէօյլէ օգուռնուշ տուր:

Պու կիւն պէշ կիւն տիր քի, թու նա չայընն սուլարը թաշմը տըր, վէ պու սաաթա գատար, պաշընա պիր թէպէտտիւլաթ վագը օլմամը տըր: Սօղրատան մուխաթարա խալլի պէօ, յիւմիւշ, նասըլ քի, Բուռնանն իշին տէ ճէսիմ պուղարը կէօրէն պիր քիմ սէ, րանա աղնայապիւնէք տիր:

Բէզալիք քէօմիւր չօգնա էքսիւ միշ օլտուղու հիսս օլունույօր:

Մուգատտէմ ճօշմուշ օլան սուլար երկդիւնտէն, հատտարը հիսապսըղ նէթիճէլէրէ սէպէպ օլապիլիր պիր եէնի աթէթ տաշա զոհուր իթմիշ տիր: շէօյլէ քի, սուլար, կաղըն պօ, բուլարը իշինէ տալի կիւմիւշ օլտուղունտան, սու պասմը օլան վարուշլարըն խանէ վէ սայիրէնին հաւակաղլարը սէօնմիւշ տուր:

Պինայէն ալէյհ, սու աթէթպուա ինտիֆասը իշին մախսուսէն թէպու օլունան գօմիթէ, կիճէ իւսթէ — տիլինտէ վէ հաթթա մուխաթարա էսնասընտա պիւն էվիւրին պիւլիննի դաթլարընտա ըլըգ եագըլմասըն էմր իյլէմիշ տիր:

Չիւննա շէհրինն Գորէս իւլմաբէմ րէվիւրէ էէ վուրուշլարըն սօղրատ քի վուղու պուլան սու աթէթինտէն խէլաս օլմուշար իտի, պու տէֆա աթէթի մէղքիւրէյէ օղրա հագլարը զանն օլունուր: Զալիքէ թապիգատը մուխաթարայի մէղքիւր տիգգաթ էյամ տաշա տէվամ իտէճէլէրէ մէ թալմին, զախայիրին ֆիլաթընըլէ եիտ իշին պու հալտէն իսթիֆատէ իտէյօրլար: Տիկէր ճանիպտէն, զէպ զէվաթ բէք ճիւղի կէլիօր, չիւնքի սու աթէթի թէհիլքէսին տիւլար օլան մահէլլէրին պահճէպանլարը, թէհիլքէ եագլաշտըլ վագըթ քէն տի բըրթըլարը իլէ գուրթուլմուշար տըր:

Շէհիր էմանէթի ճանիպինտէն վա ըիտ օլան իլան տըր:

Տէրսատտէթ վէ պիլատը սէլէսէ տէ քեային խանէ վէ տիւքքեան իլէ մաղաղա վէ խան վէ սայիրէնին հինի

իճար վէ իսթիւարընտա թարաֆէյն տէն թանդիմ օլունաճագ մուգալլէլէ սէնէտլէրի իլէ, իլմու խապէրլէր ճա նիպի հիւքիւմէթտէն թաստիգ օլուն մատըգճա, հիշ պիր մահէլլտէ միւս թէճիրին իգամէթ վէ իսքեան իտէ մէմէսի, գօնթըլաթօ նիղամնամէսի ահքեամընտան պուլունտուղու հալ տէ, խիլաֆը նիղամ հիւքիւմէթի մա հէլլիլէյէ միւրաճաաթ օլունմայարագ, միւլէճճիր վէ միւսթէճիր քէնտի պէյն լէրինտէ ագտը մուգալլէլէ իլէ, սա լիֆէզգիքը խանէ վէ տիւքքեան վէ մաղաղա վէ էմնալի էմաքտա պիլա գօնթըլաթօ իգամէթ օլունմաղտա ի տուկի, պու քէրէթ թահգըգ վէ իս թիլիպար օլունմուշ, վէ պու իսէ, նի զամը մէվըլլէլին խիլաֆը օլարագ, միւլթէճաաթի հագգլարընտա մուա մէլէյի գանուսիյէ իճրասը էմրի թա պիր պուլունմուշ օլմաղա, տայիմա հար օլունաճագ էմաք վէ ագար հէր օլին պուր իսէ օլուն, խանէ իսէ, օլմուշ մահալաթ վէ տիւքքեան վէ ճէպագ վէ խան պալունտուղու սու չիտէ, մէնտուպ օլտուղլարը էնաֆ քէթիւլտալարը մարիֆէթլէրի իլէ, օ հէրին մախաթարը միւսթէճիրէ թէպիւմ, օղրապէս օղրա գօնթ թաթուտուտալը հարըն տէր հալ թարաֆէյնտէն իշին օղր իգթիլա իտէն իլմու խապէրլէրին թէնմիգ վէ իմամ վէ քէթիւլտալար ճանիպինտէն տալի թաստիգի իլէ, հէման գօնթ թաթօ տայիրէսինէ կէօնտէրիլմէսի, վէ իստուլա տտէմի տիգգաթլա, պապէմա էօյլէ գօնթըլաթօսուղ եէր լէր պուլունտուղու հալտէ, պիրիննի տէրէճէտէ էիմնի մաթալաթ վէ էս նաֆ քէթիւլտալարը մէսուլ թու թուլաճսղը կիպի, իշ պու թաստիգ վէ թէմիր իտէճէլլէրի իլմու խա պէրլէրի իշին սահապը էմաքտան նի հայթիմ օլունուշ իւճրէթ տիւղնա մէսաղ օլուպ, պուլա գանաաթ օլունմայարագ, միւլէրրէտ զիլաաթէ ագճէ ալմագ իշին իշի ուգտէթ թէէ խիլէ թիւլաթէք, վէ եա աղրաղը սայիրէյէ մէպի ալգ վէ թաստիպիլ լէմէք միսիլլու հարաքեաթը զայրի մէրզիլէյէ ճիւլաթ իալիլի իսէ, գօնթ թաթօ նիղամնամէսին տէօրտիւննի վէ օն սէքիլիննի մատտէլլէրինէ թէվ

ֆիղան, օլ մաղուլլէլլին եիւղէր զու ռուշ ճէղայի նագտի ալընարգտան սօղրա, պիրէր հաթթա միւտտէթ հապա օլունաճագլարը, վէ չայէտաս հապը էմաքտէն պէր թարաֆ թագ ըիպ իլէ կիլլիճէ խանէ վէ տիւքքեան վէ մաղաղա վէ խանըն քիւրայա վէրէն օլուր իսէ, խիլաֆը նիղամ վէ թէր պիլէ հարաքէթէ գըլամ իլմիւշ պու լունաճագլարը ճիհէթլէ, գօնթըլաթօ նիղամնա թէվֆիղան, իֆայի մու ամէլէ օլունաճագը ճիւլլէնին մալիւ միւ օլմագ իւղրէ, իլանը քէյֆիլլէթէ իպթիտար գըլընտը:

ԱՂ Շուկայի 12  
վէ ԱՂ Զիլհիճէ 7

### ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

Պօրտո 27 փետրվար:

Պու կիւն պուրատա միլլէթ մէհլի սի թօրլանմայաճագ տըր: Մ. Թիէր իլէ, տալիլիյէ նապըրը Մ. Թիգար պու ախշամ պուրատա պէքլէնիյօրլար:

Պէրլին 27 փետրվար:

Իմբէրաթօրտան իմեռնաթուլապա

Վէրսայլ 26 փետրվար:

Գալպիմ բիւր սիւրուր օլտուղու հալտէ վէ ճէնապը հագգա միւլթէ շէքքիր պուլունտարագ, սուլհուն շէ րայիլթի էսասիյէսի իմգալանիւշ տըր: Շիմտիլիք Պօրտոտաքի միլլէթ մէհլի սինին իրայէլ ռուլի ըիզապընա միւ թաղըր օլույօրուղ:

Պէրլին 27 փետրվար:

Պու կիւնքի թարիլի Գրիւսսէլ տէն ալտըղըմըլ խապէրէ կէօրէ, տիւն սաաթ 5 իլէ 6 սուլարընտա սուլհուն շէրայիլթի էսասիյէսի իմգալանիւշ տըր: Ալսաս իլէ Մէց գալէա սը պէրապէր օլարագ, Լօրէնին Ուլա ման գըթասը Ալէմանեայա Բէք օլունուպ, լաքին Պէթթօր Ֆրանսատա գալաճաղը թաստիգ օլմուշ տուր: Թաղմինաթը հարպիլէ 5 միւտար ֆըրանգտան իպարէթ օլուպ, մէսլաղը մէզպուր իւշ սէնէ զարֆընտա թէէ տիլէ գըլընաճագ տըր: Շիմտիլիք, հուտուտու ճէտիտէի մէզքիւրէնին խարիճինտէ պուլունան ֆրանսա հու

տուտար, Ալամանլարըն զապթընտապուլունաճագ տըր: Միւթարէքէ մարտն սընա գատար թէէխիր օլունտու: Ալամանեանըն իքի ֆրգայի ասքէրի-յէսի փարիսէ տուխուլ իտէճէքէր տիր:

Հօնարա 27 փետրվար:

Ինչոթըր գումբանեասընըն պէյա-նընա կէօրէ, Ալաման ասքէրէրինին փարիսէ կիրմէրինէ հէնուզ գաթի պիր գարար վէրիմէմիշ վէ պատէհու թասավուրու մէզքիւրտէն վազ կէ-չիւմէսի տախի մէմուլ օլտուղու աղ-նաշըրը աըր: Հէր հալտէ իմբէրա-թօր իլէ վէրի ահտ փարիսէ կիրմէ-յէճէքէրի ըրվայթ օլունույօր:

Մըսըր 26 փետրվար:

Ապանեա գօնսօլսանէսինին պիր թէրճիւմանը, պիրինէն օլան ալա-ճադընը թալէպ իչին Մըսըր զապթընտապուլունաճագ տըր: Միւթարէքէ մարտն սընա գատար թէէխիր օլունտու: Ալամանեանըն իքի ֆրգայի ասքէրի-յէսի փարիսէ տուխուլ իտէճէքէր տիր:

Վիեննա 27 փետրվար:

Մ. Թիէր, Մէցլին եէրինէ պիր միւթար ֆրանգ իթասընը Բրուսիայա թէփիք իլէմիշ տիր:

Շուպար 24 տէ, Ֆրանսա թարա-ֆընտան գապուլ օլունուլ օլան սուլ-հուն շէրայիթի էսասիյէսի տիւնքիլին իմդալանմըշ տըր: Ալամանեա, միւսա-լէհանամէնին նէչրինէ Ֆրանսանըն թէչէպպիւս իլէմէսինի արղու իտէ-յօր: Ալամանլարըն փարիսէ տուխուլ թէէխիր օլունուլ տուր:

Ֆրանսանըն շէնուպի էյալթըլէ-րինտէ ասայիչի հալ վար տըր: Թայմը զապթընտապուլունաճագ տըր: Միւթարէքէ մարտն սընա գատար թէէխիր օլունտու: Ալամանեանըն իքի ֆրգայի ասքէրի-յէսի փարիսէ տուխուլ իտէճէքէր տիր:

Տէյլի թէլէկրաֆ շազէթասը տէր-քի, զալիպէր եանի Բրուսիայըլար, քէնտի աղըր թէլիքիլէրի սէպէպի իլէ մաղուպար եանի Ֆրանսըլարըն գալպէրինէ քին ու զարազ պըրագմըշ օլաճագլար տըր:

Վիեննա 28 փետրվար:

սապահ:

Հիչ պիր թանթանա վէ դիյնէթ օլմագսըղըն, վէ մէմուլին զայրի օլա-րագ գըրգ պին Ալաման ասքէրի եա-րը կիճէյին փարիսէ կիրմիլէր տիր:

Փարիստէ ասայիչի հալ հիւքմ իթտիլի հալտէ, իմբէրաթօր կիյեօմ իլէ վէրի ահտ շէհրի սէյր ու թէ մաշա պույուրաճագլար տըր:

Վիեննա 28 փետրվար:

ախշամ:

Շարգտա թիճարէթլէ մէշղուլ-լան Պիւմ իլէ կիւք նամ գումբան-եալար իֆլասա շըգմըշլար տըր:

Գամպի 124, 22:

28 փետր:

Օսմանըլ իլէ վէլէ իմալ տըր տէմիր եօլ հիւս պիր տիր) Պօրսատա ընսմէն ֆիյալթըրը վաղ օլունաճագ տըր:

Պօրտօ 28 փետր:

Կամպէթթա իլէ Բօշֆօրտան մա-ատա, 30 գատար Բատիդալար, րազի թէրքինէ գարը բրօթսթօ իթմէք էֆքեարընտա տըրլար:

Օրլէան խանէտանընտան, օլան բընէլէր, Պիարիցտէ պուլունույօրլար: Փարիստէ գըրմըղը ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարլարը ճանիպինտէն գարը-շըգլըղլար գուհուրա կէլտիլ իշիտի-լիյօր:

Երմէնի Գաթօլէք միլլէթի թէվզի գօմիսիօնու թարաֆընտան վարիտ օ-լան իլանը ընսմի տիր:

Պունտան ագտէմ Երմէնի Գաթօ-լիքի միլլէթի իտարէ մէճիսի թարա-ֆընտան իլան օլունտուղու վէճհ իւզ-

րէ, թէչքիլ օլունան թէվզի վէ իանէ գօմիսիօնու վէ միլլէթ իտարէսի սան-տըղը, Ղալթատա Չինճիլի խանըն-տա Նօ. 9 օտատա պուլունտուղու ումում միլլէթիմիզ էհալիսինէ պէյան իլէ, մէրգուլէրին պիր ան էվվէլ օ-տայը (1) մէզքիւրէ թէչրիֆլէրի, վէ թէվզի սէնէտլէրինի ախզ վէ պէտէլ-լէրինի թէտիյէ իթմէք, հէմ միլլէ-թիմիզ զաթլէրինէ տէրքեար օլան համիյէթ ու զայրէթի միլլէթլէրինտէն իլթիմաս օլունուր:

## Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Էլսինէյի միւթթէլիֆէ իլէ Տէրսա-ատէթտէ թապ օլունարագ, բօթթա-լէր իլէ թաշարլէրէ կէօնտէրիլմէքտէ օլան զապթընտապուլունաճագ տըր: Միւթարէքէ մարտն սընա գատար թէէխիր օլունտու: Ալամանեանըն իքի ֆրգայի ասքէրի-յէսի փարիսէ տուխուլ իտէճէքէր տիր:

13—25 փետր. 1871.

(1) Մէզքիւր օտա բազար վէ եօր-թուտան մատա հէր կիւն աչըգ տըր:

ՍԱՀԻԳԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԸ  
ԵՈՎԱԿԻՄ ԹԻԻԼՊԵՆՏՅԱՆ

ՍՐԱՆՊՈԼՏԱ 2ԻԶԷԲ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒՄԵՐՈՒ 45  
ՃԷՄԻՅԷԹԻ ԻԼՄԻՅԷԹԱՊԻԱՆԷ ԴԵՏԷ